

1. Waarom zou je de lokale politiek ingaan?

Dat vroeg ik mezelf ook af. Lokaal? Klinkt beperkt en begrensd. Politiek? Roept vaak gemengde gevoelens op en kent negatieve associaties. Niet geheel onterecht, want landelijke politiek wordt steeds vaker gekenmerkt door geharrewar in de Tweede Kamer en gaat vaak niet meer over de inhoud maar over personen. Provinciale politiek krijgt alleen aandacht als er gedoe is, en lokale politiek komt meestal in het nieuws door plaatselijk gedonder in de glazen.

Dan het politieke handwerk zelf. Want wat is er nou aantrekkelijk aan dikke dossiers vol met ambtelijke taal waar je iets van moet vinden? Wat is er zo interessant aan PowerPoint-presentaties van tien minuten, en als je dan na twintig minuten vraagt hoe lang het nog duurt, je te horen krijgt dat 'we halverwege zijn'? Wat is er vermakelijk aan clowneske karakters die jou, natuurlijk met alle respect, de wind van voren geven? Wat is er aanlokkelijk aan ego's die zichzelf als regionaal middelpunt zien en zichtbaar genieten van het eigen stemgeluid? Wat is er aantrekkelijk aan woordvoerders die tijdens een ellenlang monoloog 'kortom, voorzitter' zeggen, en dan nóg langer aan het woord zijn? Wat is er aangenaam aan raadsleden die geluidsterkte onderdeel van de argumentatie maken en altijd vol op het orgel gaan?

Wat is er begrijpelijk aan onbegrijpelijke wendingen omdat er opeens partijbelangen naar voren komen of omdat men de draad kwijt is? Wat is er zo vermakelijk aan het niet nakomen van gemaakte afspraken? Wat is er verrassend aan raadsleden die, nadat ze het woord van de voorzitter hebben gekregen, altijd, maar dan ook altijd openen met

'ja, voorzitter, dank u wel,' voordat ze dankbaar overgaan op hun inbreng?

Het antwoord ligt voor de hand: ik zou het met de beste wil niet weten. Maar toch, waarom zijn er landelijk ongeveer 8.500 raadsleden en 5.000 burgerraadsleden gemotiveerd om de lokale bestuurslaag te vormen? En waarom doen ze dat vaak ook nog eens naast een baan? Waarom zou je verregaande verantwoordelijkheden op je nemen voor een uurloon dat in de kleinere gemeenten lager is dan het minimumloon? Er is dus een reden om het avontuur aan te gaan. Maar wat is die reden? Dat vroeg mijn omgeving zich ook af. 'Jij hebt in de luchtmacht altijd teamgericht gewerkt en dan ga jij

in een kippenhok zitten met alleen maar haantjes?’ Dat was de meest positieve opmerking die ik hoorde. Als ik dan riposteerde dat er bij Defensie toch ook mensen langs elkaar heen werken, sommigen nerveus worden als ze s-s-samenwerking moeten zeggen en dat er naast talloos talent ook eigenwijze ijdeltuiten rondlopen, dan werd er alsnog met enige twijfel geknikt.

Wat is er dan zo attractief aan werken in lokaal bestuur? Waarom zou je de sprong in deze arena wagen, een arena voorzien van loopgraven, valkuilen en schavotten? Zijn het dan toch de mooie, zachte landingen die je regelmatig maakt? Is het de waardering die je krijgt van mensen als ze opeens in de gaten krijgen hoeveel werk ermee gemoeid is? Is het de voldoening die je haalt uit je inzet voor het lokaal-maatschappelijk belang?

1.1. Kennismaking eerste deel

Als nieuwelingen in het dorp was de door de gemeente georganiseerde introductieavond voor ons een mooie gelegenheid om mensen te ontmoeten en kennis te maken met lokale verenigingen. Daarom sprongen mijn vrouw en ik op een avond op de fiets, reden via een andere route door onze wijk dan we met de auto zouden doen en fietsten een nog bosrijkere omgeving in. Een mooi dorp, daar waren we het over eens. Eigenlijk een dorp in een bos, ruim opgezet, met veel groen, mooie huizen en rustige, ruime wijken.

Over het centrum hadden we onze twijfels. Verwachtingen die werden geweekt als je het dorp inkwam, verdwenen langzaam als je het centrum naderde. Zo mooi en natuurlijk de entree van het dorp was, zo stenig zag het centrum eruit. Net buiten het centrum stond een grote zestiger jaren flat, een kolossaal gebouw. Het leek erop dat iedereen er zó van geschrokken was, dat het er maar bij één is gebleven. Vlak daarnaast was een klein winkelcentrum waar de glans van was verdwenen. Alleen de bloemenzaak zorgde voor wat kleur. Net zoals het station, een mooi klassiek gebouwtje waar Intercity's langs vaasden, maar waar Sprinters wél de tijd voor namen. Wat ook opviel was het verkeer, heel veel verkeer. Van alles denderde en racete er door de hoofdstraat, waar een maximale snelheid gold van 30 km per uur. Paraderende motoren, ronkende tractoren, bonkende, verlaagde auto's met een petje erin en twee schoorstenen eronder en groepen fietsers die er tussendoor zuwmden. Veel verkeer, daar waren we het over eens, en het leek wel of 30 km per uur de minimumsnelheid was.

Nieuwsgierig liepen we het tijdelijk als marktbal ingerichte gemeentebuis in. Het was gezellig druk en we besloten eerst maar eens een rustig rondje te maken om te zien wat er werd aangeboden. Er stonden kraampjes van sportverenigingen, van belangengroeperingen zoals de Seniorenraad, en natuurlijk de in de gemeenteraad vertegenwoordigde politieke partijen. Maar toch even opletten, want met deze avonden